

Kortlægning af patientuddannelse i Region Midtjylland

Indledning

I slutningen af 2006 blev der som led i omstruktureringen i forbindelse med kommunalreformen igangsat en kortlægning af de eksisterende patientuddannelsesstilbud på den kommende Region Midtjyllands hospitaler bl.a. til brug i afklaringen af opgavefordelingen mellem regionen og kommunerne.

I Region Midtjylland er der fokus på en forbedret og sammenhængende indsats for patienter med kroniske sygdomme. Der arbejdes med den såkaldte kronikermodel, som sigter mod en forbedret behandlingsindsats for patienter med kroniske sygdomme, via et samspil mellem den velinformerede og aktive patient, og et velforberedt, proaktivt sundhedsvæsen. Et af midlerne til at opnå dette er systematisk og målrettet patientuddannelse. Patientuddannelse skal understøtte patienternes evne til selv aktivt at tage vare på tilværelsen med kronisk sygdom og deres evne til egenomsorg. Kortlægningen af patientuddannelsesstilbudene er således første led i en mere langsigtet indsats for at få systematiseret og udviklet patientuddannelsen i Region Midtjylland.

Til brug ved kortlægningen er der udarbejdet et webbaseret spørgeskema¹. Spørgsmålene i spørgeskemaet er bygget op omkring følgende overordnede emner; type af patientuddannelse, målgruppe for patientuddannelsen, formål og indhold i patientuddannelsen samt nogle mere generelle oplysninger om undervisere, finansiering og evaluering af patientuddannelsesstilbudet.

Der blev sendt et link til det webbaserede spørgeskema ud til hospitalsledelserne på alle de kommende regionshospitaler og de blev bedt om at videregive dette til afdelingsledelserne på de enkelte afdelinger, som dermed fik ansvaret for, at deres respektive

¹ Bilag 2

Dato 05.12.2007

Kristine Lindeneg Drejø

Tel. +45 8728 4655

Kristine.drejoe@stab.rm.dk

Sagsnr. 1-01-77-06-V

Side 1

patientuddannelses tilbud blev indberettet og beskrevet i den fælles database.

Ved svarfristen var der kommet ca. 60 besvarelser og der blev indledt en rykkerprocedure, hvor alle afdelingerne fik mulighed for at se, hvilke patientuddannelser deres afdeling havde indmeldt til databasen og der var mulighed for at udfylde skemaer for evt. yderligere patientuddannelses tilbud, som ikke allerede var blevet registreret i databasen. I denne anden runde kom der ca. 30 yderligere besvarelser.

Det har ikke været muligt at sikre, at denne kortlægning af patientuddannelses tilbud er 100 % dækkende for de aktiviteter, der er på regionens hospitaler, da der på hospitalerne ikke findes en samlet registrering, af hvilke patientuddannelses tilbud, der udbydes. Rykkerproceduren, hvor det har været muligt på den enkelte afdeling at se, om der var tilbud, som ikke var registreret er eneste garant for, at alle patientuddannelses tilbud er registreret. På trods af den manglende sikkerhed for at alle tilbud er registreret giver denne kortlægning dog et godt overordnet billede af hvilke patientuddannelses tilbud, der findes i Region Midtjylland.

Da der på forhånd er meget begrænset viden om de forskellige patientuddannelses typer og deres indhold er spørgeskemaet opbygget med mange åbne svarkategorier. Meget af kortlægningen beror således på kvalitativt data, der efterfølgende er kategoriseret.

Denne rapport er opbygget således, at der først kommer en kort begrebsafklaring af begrebet patientuddannelse, som det anvendes i kortlægningen. Derefter er der gennemgang af den overordnede fordeling af patientuddannelser på regionens hospitaler, patientuddannelsernes målgrupper, koncepter, undervisningsform, formål og indhold, registrering samt evaluering.

Begrebsafklaring

Sundhedsstyrelsen udarbejdede i 2005 rapporten "Patientskoler og gruppebaseret patientundervisning – En litteraturgennemgang med fokus på metoder og effekter". I denne rapport klarlægges det, at langt de fleste patientskoler i Danmark er udviklet sygdomsspecifikt, hvilket betyder, at der er store forskelle på fokus, metode og ønsket effekt skolerne imellem.

Patientuddannelse kan groft deles op i to kategorier: sygdomsspecifik patientundervisning og tværgående patientundervisning.

- Den specifikke patientundervisning drejer sig om initiativer, der retter sig specifikt mod en bestemt diagnose eller grupper af patienter. Det drejer sig oftest om en undervisning, som sigter mod at gøre patienten bedre i stand til at følge den anbefalede medicinske behandling samt råd og vejledning fra sundhedsprofessionelle. De væsentligste dele af undervisningen er formidling af viden om sygdom og behandling, samt hjælp til konkret problemløsning.
- Den tværgående patientundervisning indeholder initiativer, der går på tværs af diagnose- og patientgrupper. Denne form for patientundervisning har sigte mod såvel kroniske patienter som udsatte grupper. Undervisningen kan eksempelvis omfatte initiativer i forhold til kost, rygning, alkohol og motion. Den tværgående patientundervisning har til formål, dels at forhindre, at sygdommen udvikles, dels at forbedre sygdomsforløbet samt at lære at håndtere psykologiske og sociale aspekter af tilværelsen med en kronisk sygdom.

Når der i forbindelse med denne kortlægning tales om patientuddannelse, er det vigtigt at pointere, at der benyttes en meget bred definition af begrebet patientuddannelse, som værende strukturerede uddannelsesforløb, der har til formål at øge patienters livskvalitet og handlekompetence i forhold til at kunne håndtere problemer i forhold til deres sygdom. I denne kortlægning dækker begrebet patientuddannelse således alle initiativer under betegnelserne patientskole, patientundervisning, rehabilitering, sundhedsfremme, rygeafvænning, kostvejledning, motion på recept osv. som henvender sig til kroniske patienter.

Fordeling af patientuddannelsesstilbud

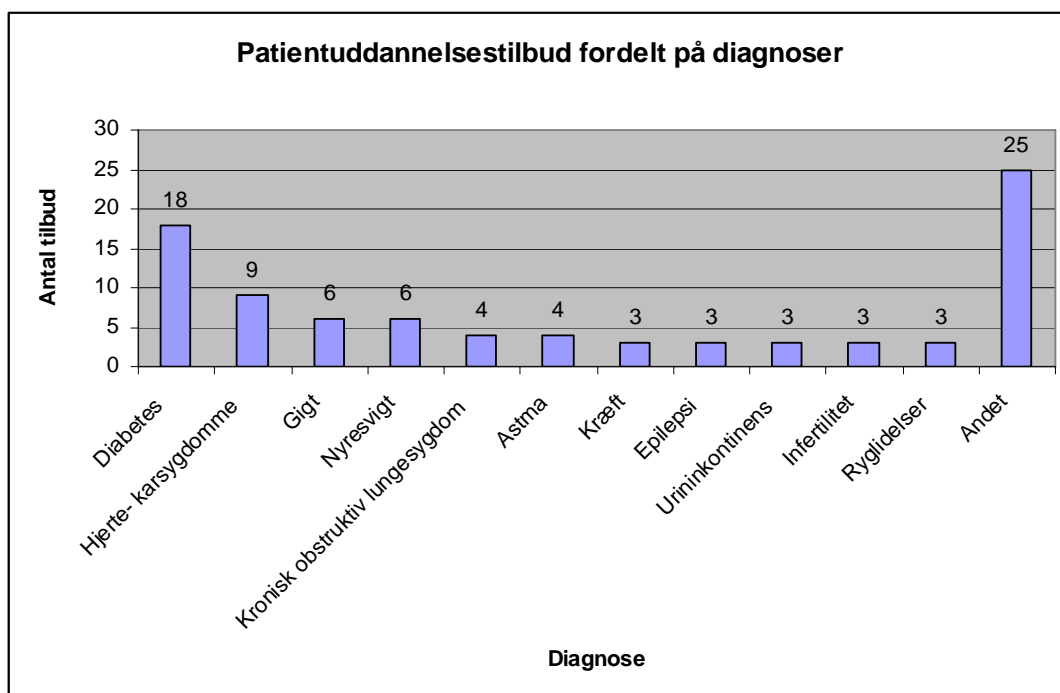
Der er i alt kommet 90 besvarelser fra forskellige patientuddannelsesstilbud. Set i forhold til de 7 hospitalsenheder fordeler de sig som følger.

	Antal Patientuddannelser
Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup	25
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	21
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm	12
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	9
Århus Universitetshospital, Skejby	9
Regionshospitalet Silkeborg, Skanderborg Sundhedscenter og Hammel Neurocenter	9
Regionshospitalet Randers og Grenaa	5
I alt	90

Som det fremgår af oversigtstabellen, er der bemærkelsesværdig stor variation i antallet af patientuddannelsesstilbud på de forskellige hospitalsenheder. Variationen dækker blandt andet over forskellige tilgange til, hvilke aktiviteter, der kategoriseres som patientuddannelse på de enkelte hospitaler. Der ud over beror oversigten udelukkende på det antal besvarelser, der er kommet. Der kan forekomme yderligere patientuddannelsesstilbud, som ikke er blevet indrapporteret. Disse forbehold kan dog ikke alene forklare den store variation i antallet af patientuddannelsesstilbud hospitalerne imellem. Det viser sig således, at der er stor forskel på, hvilke tilbud om patientuddannelse patienterne kan få alt efter hvilket hospital de er tilknyttet.

Målgrupper

Der er stor variation i hvilke målgrupper patientuddannelses tilbudene henvender sig til. Det gør sig dog gældende, at langt de fleste tilbud er specifik patientuddannelse rettet mod bestemte diagnoser. 92 % af de beskrevne patientuddannelses tilbud henvender sig således til patienter med en bestemt diagnose. Når uddannelses tilbudene opdeles overordnet på diagnoser ser fordelingen således ud.

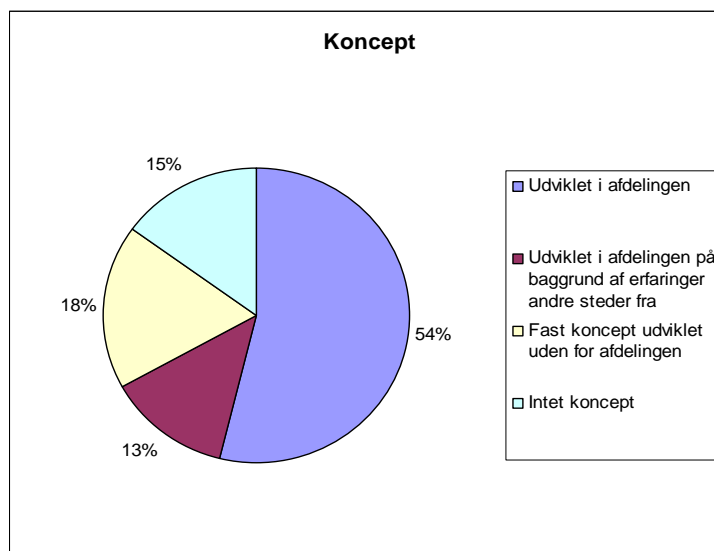

Umiddelbart er der en pæn spredning, således at patientuddannelses tilbudene dækker en bred vifte af diagnoser. Fordelingen af patientuddannelses tilbud indenfor de forskellige sygdomsgrupper stemmer dog ikke overens med antallet af patienter indenfor de forskellige grupper. Ifølge 'Sundhedsprofilen' for Region Midtjylland (Hvordan har du det 2) er der således 27.000 borgere med diabetes i regionen, som ifølge denne kortlægning dækkes af 18 forskellige patientuddannelses tilbud. Mens der ifølge denne kortlægning kun findes fire patientuddannelses tilbud til de 30.000, der ifølge sundhedsprofilen lider af bronkitis, for store lunger eller rygerlunger.

De 8 % af patientuddannelses tilbudene, der ikke henvender sig til patienter med en bestemt diagnose dækker, ud over et enkelt smertehold, over tilbud rette mod ændring af livsstil med fokus på de såkaldte KRAM-faktorer, samt mestring af livet med en kronisk sygdom. For 70 % af patientuddannelserne gør det sig gældende, at de også i en eller anden form henvender sig til pårørende i det omfang patienten eller de pårørende ønsker det.

Koncept

For stort set alle patientuddannelsestilbudene (93 %) gør det sig gældende, at de er en del af den faste procedure på den enkelte afdeling og det viser sig, at 85 % af patientuddannelsestilbudene tager udgangspunkt i et fast koncept. Det er en stor andel, men der er stadigvæk 15 % af patientuddannelsestilbudene, der ikke bygger på et fast koncept. Når der ses nærmere på hvordan og hvem, der har udviklet de koncepter, der tages udgangspunkt i kan svarene deles op i følgende kategorier; 'Udviklet interne i afdelingen', 'Udviklet i afdelingen på baggrund af erfaringer gjort andre steder', 'Fast koncept udviklet uden for afdelingen' og 'Intet koncept'. Fordelingen indenfor disse kategori ser ud som følger.

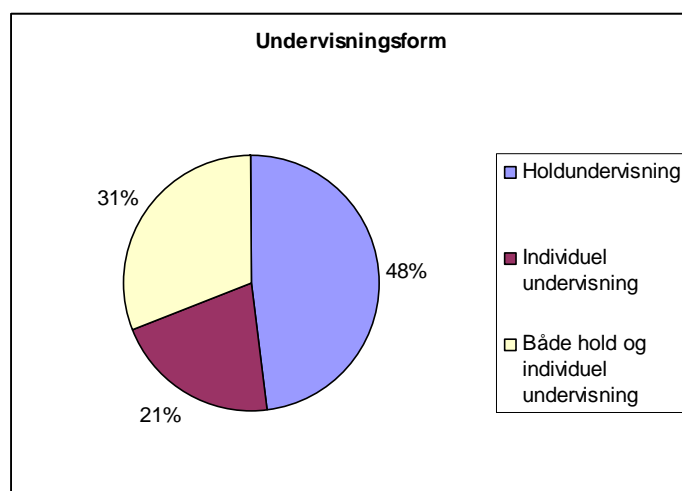

Det viser sig altså, at for mere end halvdelen af patientuddannelsestilbudene gør det sig gældende, at konceptet er udviklet internt i afdelingen. Det er kun 18 %, der benytter sig af faste koncepter, der er udviklet uden for den enkelte afdeling. 13% har udviklet konceptet i afdelingen, men på baggrund af erfaringer andre steder fra.

For 69 % af patientuddannelsestilbudene gør det sig således gældende, at inspirationen og udviklingen af patientuddannelsen udelukkende er foregået internt i den enkelte afdeling. Hvilket tyder på, at der er behov for at sætte fokus på vidensopsamling, erfaringsudveksling og netværksdannelse inden for området.

Undervisningsform

Som tidligere nævnt er der sparsomme beskrivelser af organisering og indhold af patientuddannelsestilbud på landsplan. Fra Sundhedsstyrelsens rapport "Patientskoler og gruppebaseret patientundervisning – En litteraturgennemgang med fokus på metoder og effekter" vides dog, at hovedparten af patientuddannelserne i Danmark foregår som holdundervisning. Dette gør sig også gældende for patientuddannelsestilbudene i Region Midtjylland.

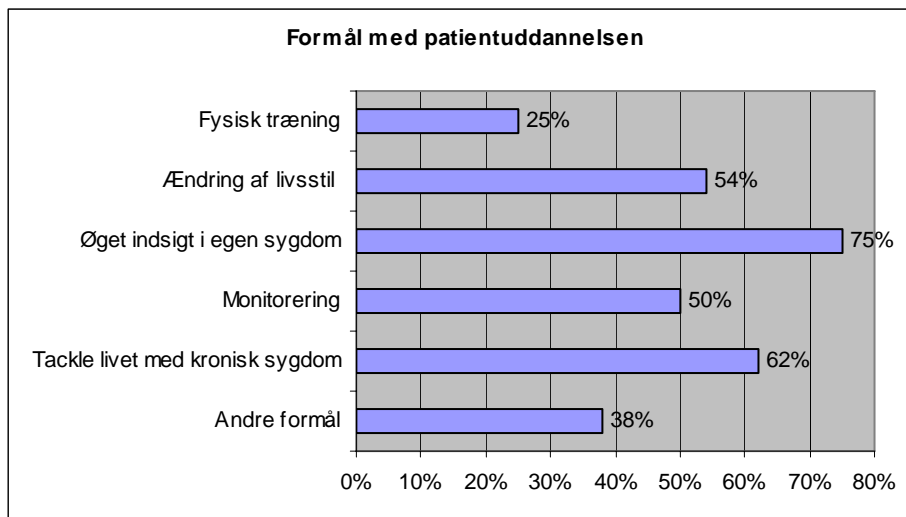

Knap halvdelen af tilbudene består udelukkende af holdundervisning mens knap en tredjedel udelukkende består af individuel undervisning.

Besvarelsene viser, at med enkelte undtagelser, foregår patientundervisningen på den enkelte afdeling og det er personalet på afdelingerne, der står for undervisningen. Undervisningen varetages i overvejende grad af sygeplejersker med hjælp fra terapeuter, diætister, socialrådgivere mv. I de tilfælde, hvor der suppleres med undervisningskræfter udenfor afdelingen drejer det sig hovedsageligt om erfarne patienter og repræsentanter fra patientforeninger.

Formål og indhold

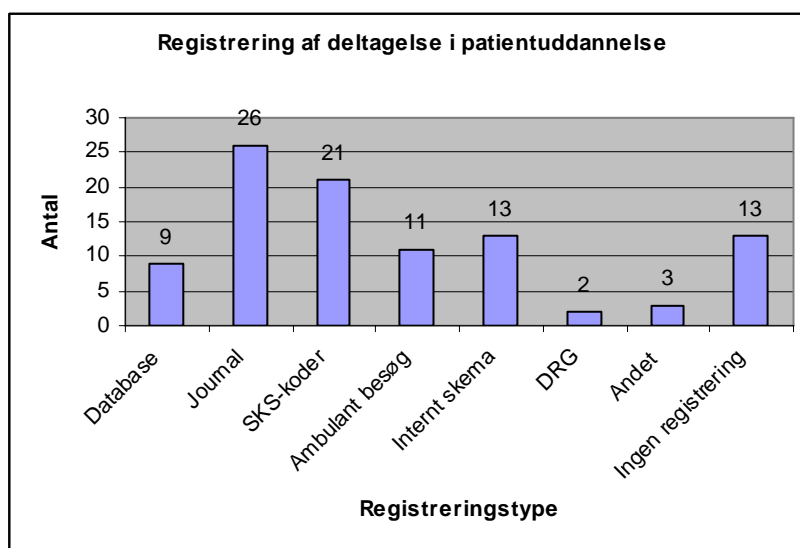
Der er som tidligere nævnt stor variation i formål og indhold i tilbudene. Formålene med patientuddannelserne kan dog overordnet kategoriseres som vist i nedenstående tabel.

De fleste patientuddannelser har mere end ét af de ovenstående formål. I tråd med, at langt hovedparten af patientuddannelserne er udviklet sygdomsspecifikt og har en diagnosespecifik målgruppe har hele 75 % af tilbudene til formål at øge patientens indsigt i egen sygdom. Hovedparten af patientuddannelserne har dog også fokus på at lære patienterne at tackle livet med kronisk sygdom samt lære at behandle egen sygdom. Disse mål er alle delelementer der er med til at øge patientens samlede evne til egenomsorg.

Registrering

Det viser sig at være meget forskelligt, hvordan deltagelse i en patientuddannelse registreres både hospitalerne imellem og internt på det enkelte hospital. De forskellige former for registrering, der angives, samt frekvensen af disse fremgår af nedenstående diagram. I enkelte tilfælde angives der flere af nedenstående former for registrering.

Hovedparten registreres i patientens journal og/eller vha. SKS-koder. En stor andel registreres som ambulante besøg. For 10 % af patientuddannelserne gør det sig gældende, at deltagelsen registreres i en særskilt database. Medens der ved 13 % af patientuddannelsesstilbudene udelukkende laves interne skemaer til registrering og i andre 13 % af tilbudene slet ikke laves nogen form for registrering af deltagelsen.

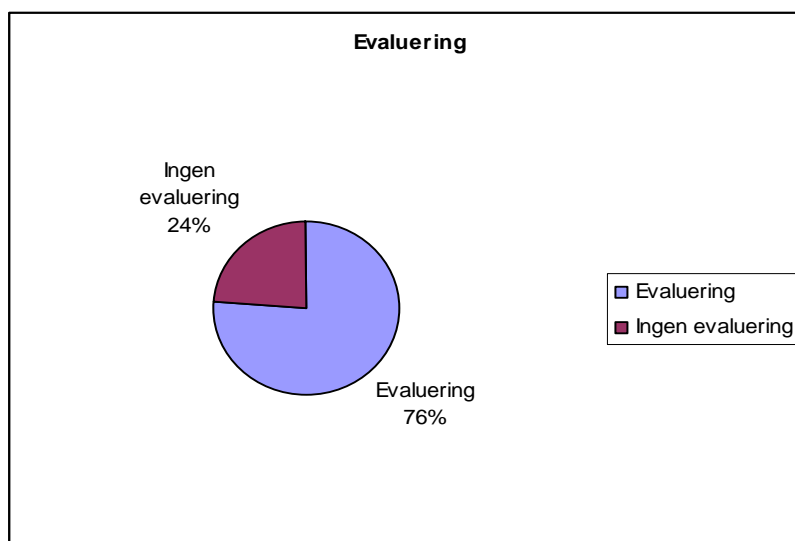
Den forskelligartede og i nogle tilfælde manglende registrering af deltagelsen har konsekvenser for to væsentlige områder. Dels er registreringen afgørende for finansieringen og dels har det indflydelse på, i hvilket omfang, det er muligt at måle effekten af indsatsen.

Udgifter og Finansiering

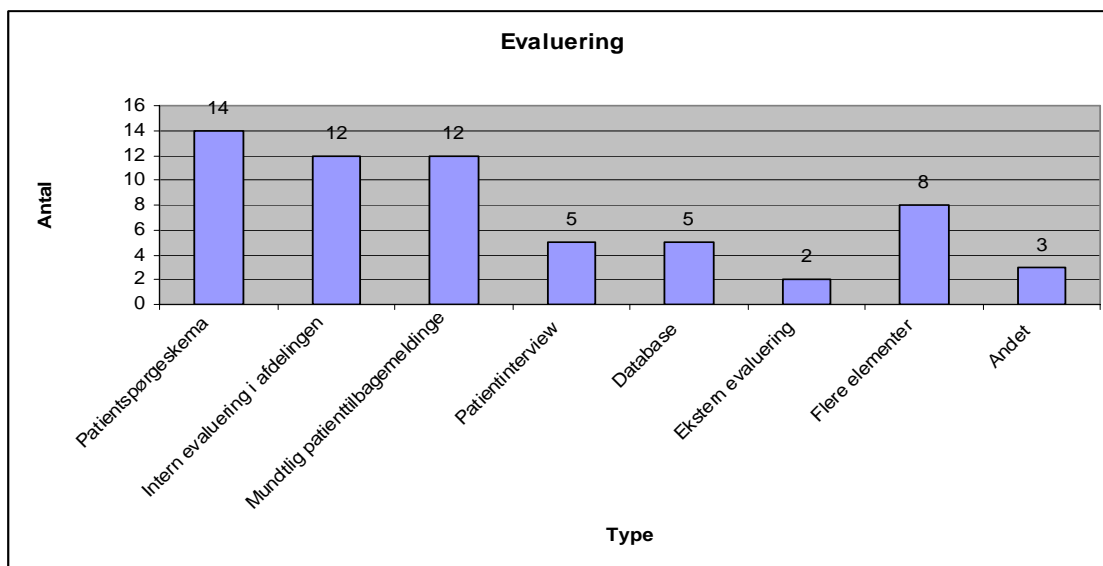
Finansieringen af patientuddannelsesstilbudene sker stort set udelukkende gennem de enkelte afdelingers normale budget. I enkelte tilfælde er der søgt projektmidler hjem til at gennemføre tilbudene for og i enkelte tilfælde er der indgået særlige aftaler med de gamle amter om, at de giver et bestemt tilskud til patientuddannelsesstilbudene.

Evaluering

Der er ved denne kortlægning ikke mulighed for at belyse effekten af de forskellige patientuddannelsestilbud. Blot er det muligt at belyse i hvilket omfang og hvordan tilbudene bliver evalueret. Som det fremgår af nedenstående diagram, bliver der lavet en eller anden form for evaluering på tre fjerdedele af patientuddannelsestilbudene, mens en fjerdedel ikke bliver evalueret.

Udarbejdelsen af evalueringerne spænder vidt, fra eksterne evalueringer til intern evaluering på afdelingsmøder. Fordelingen af evalueringstyper fremgår af nedenstående diagram.

Ca. 20 % af de patientuddannelser, der evalueres bliver udelukkende evalueret internt på afdelingsmøder, mens patienterne inddrages i evalueringen i én eller anden form ved over halvdelen af de tilbud, der evalueres.

I forhold til kvalitetssikring af patientuddannelsestilbudene er denne manglende evaluering problematisk. Det viser sig således, at der er behov for fokus på evaluering i forbindelse med patientuddannelsestilbud, da der i vid udstrækning ikke måles effekt af de tilbud der findes.

Sammenfatning

Det viser sig, at der er stor variation i, hvor mange og hvilke patientuddannelses tilbud, der udbydes på de forskellige hospitalsenheder i regionen. Der ud over ser det ud til, der er en skæv fordeling af patientuddannelses tilbud i forhold til patientgrundlaget indenfor de forskellige sygdomsgrupper.

Der tegner sig et billede af at hospitalerne primært udbyder sygdomsspecifikke patientuddannelser med fokus på øget indsigt i egen sygdom. I ca. halvdelen af tilfældene, indeholder tilbudene også elementer af at lære at tackle livet med en kronisk sygdom og fokus på ændring af livsstil. Undervisningen foregår primært i hold og foretages i vid udstrækning af sygeplejersker.

Hovedparten af patientuddannelses tilbudene er udviklet i de enkelte afdelinger når et behov er opstået. Det kunne tyde på, at de samme tilbud er blevet opfundet flere steder. Der er således behov for vidensdeling på området.

Der er meget forskelligartet og enkelte steder mangelfuld registrering af deltagelse i patientuddannelses tilbudene, hvilket har betydning for finansieringen og kvalitetssikringen af tilbudene. Ligeledes er der meget forskelligartet og i 24 % af tilfældene helt manglende evaluering af patientuddannelses tilbudene.

Fokusområder

På baggrund af kortlægningen er der opstillet en række fokusområder og mål for arbejdet med patientuddannelse i Region Midtjylland.

- Fokus på fordeling af patientuddannelses tilbud på hospitalsenhederne.
 - Findes der de rigtige typer af patientuddannelses tilbud i forhold til patientgrundlaget?
- Fokus på fordelingen af opgaverne mellem region og kommuner.
 - Hvor skal snittet ligge mellem regionens og kommunernes indsats?
- Fokus på evaluering.
 - Arbejde med udvikling af fælles evalueringsredskaber.
 - Skabe evidens for virkningen af forskellige koncepter.
- Behov for systematisk og ensartet registrering af patientuddannelses tilbud.
 - Fælles retningslinier for finansiering af patientuddannelses tilbudene.
- Fokus på øget vidensdeling i regionen.
 - Dannelse af netværk til erfaringsudveksling.
 - Patientuddannelseskoordinatorer på hospitalerne.

Bilag 1

Oversigt over de indberettede patientuddannelses tilbud i Region Midtjylland

Hospital – afdeling	Titel på Uddannelses tilbud	Kontaktperson
Regionshospitalet Viborg, Kjellerup og Skive		
Regionshospitalet Skive Fertilitetsklinikken	Vægttab	Lise Sørensen/Sanne Byrum
Regionshospitalet Skive Fertilitetsklinikken	Rygestop	Sanne Byrum/Lise Sørensen
Fertilitetsklinikken Regionshospitalet Skive	Fertilitetsskole "Klar-Parat"	Lise Sørensen/Sanne Byrum
Regionshospital Viborg, Y 18 Kvindeambulatorium	At lære patienten at udføre selvkaterisation.	Else Jacobsen/Karen Marie Goul
Regionshospitalet Viborg afd. B - 24	Epilepsiskole	Lis Vad
Regionshospitalet Viborg Reumatologisk afd. Paraplegifunktionen	Støtte til køb af bil mv.	Fysioterapeut Dorthe Kristensen og Socialrådgiver Lillian Vinge
Regionshospitalet Viborg, afd. Y 18, Kvindeambulatoriet	Oplæring i blodsuktermåling på pt. med gestationel diabetes	Jette Meiner/ Karen Marie Goul
Regionshospitalet Viborg, Børneambulatoriet (B-24)	Diabetesskole	Manny Harrestrup og Lis Vad
Regionshospitalet Viborg, Kvindeafd, Y07	Forberedelse af kvinder med behov for sectio	Annie Thomsen / Ingrid Østrup
Regionshospitalet Viborg, Reumatologisk afd. Paraplegifunktionen	Oplæring i arbejdsgiverrolle	Overlæge Inger Lauge / Socialrådgiver Lillian Vinge
Regionshospitalet Viborg, Reumatologisk afd. Paraplegifunktionen	Information om forsikringer og muligheder i den sociale lovgivning	Socialrådgiver Lillian Vinge

Regionshospitalet Viborg. Børneafd. B24	Astmaskole for børn og unge, Regionshospitalet Viborg	Kirsten Skov / Lars Hansen
Sygehus Viborg, Endokrinologisk ambulatorium	Nyopdagede og nyhenviste diabetespatienter	Diabetesteamet i endokrinologisk ambulatorium
Sygehus Viborg, Endokrinologisk ambulatorium	Osteoporosebehandling	Behandlings-teamet i endokrinologisk ambulatorium
Sygehus Viborg, Nyreambulatoriet	Nyreskole	Sygeplejerske i ambulatoriet
Sygehus Viborg, Nyreambulatoriet	Peritonealdialyse - oplæring i CAPD(=posedialyse)	Sygeplejerske i ambulatoriet
Sygehus Viborg, Nyreambulatoriet	Peritonealdialyse - optræning i APD (dialysenat behandling)	Sygeplejerske i nyreambulatoriet
Sygehus Viborg, Skive Sygehus, Lungeambulatoriet	Rygestopkurser	Ruth Brøndum og Annette Overgård
Sygehus Viborg, Skive Sygehus, Medicinsk afd. 2141	Lungebogen	Specialeansvarlig Sygeplejerske Ellen Christensen
Sygehus Viborg, Neonatalafdelingen	Café	Karin Hallum, afd.spl.
Sygehus Viborg, Neonatalafdelingen	Forældremøder	Karin Hallum, afd.spl.
Sygehus Viborg, R2021	Smerteundervisning	Elin Kudahl
Viborg, Hjertemedicinsk amb.	Skole til oplæring i selvstyrende antikoagulationsbehandling.	Gitte Dalmann, Pernille Madsen, Per Dahl Christensen, Marianne Lønvig
Regionshospitalet Viborg Hjertemed. amb.	Hjertesvigt	Benedikte Haastrup, Lillian Bligaard, Marianne Lønvig
Skive Sygehus, Sygehus Viborg, AMA	DVT	Kirsten Lilør/ Majbritt Haushalter

Århus Universitetshospital, Århus Sygehus		
Århus Sygehus (THG), Medicinsk endokrinologisk afdeling C	Diabeteskursus for patienter med nydiagnosticeret Type 2 diabetes (henvist fra e l)	Afd sygeplejerske Guri Engmark, Medicinsk Ambulatorium
Århus Sygehus (THG), Medicinsk endokrinologisk afdeling C	Holdundervisning for patienter med Type 2 diabetes	Sygeplejerske Bente Alstrup, Medicinsk Ambulatorium
Århus Sygehus (THG), Medicinsk endokrinologisk afdeling C	Insulinpumpekursus til patienter med Type 1 diabetes	Sygeplejerske Lisbet Jolin- Laursen Medicinsk Ambulatorium
Århus Sygehus, Dermatologisk Afdeling S	Eksemskole	Ledende overlæge, dr. med. Mette Deleuran
Århus Sygehus, Kirurgisk gastroenterologisk afdeling	Sundhedsfremme	Oversygeplejerske Mariann Jakobsen
Århus Sygehus, Kæbekirurgisk afdeling	Ortoskole, uddannelse af patienter i langt kæbekirurgisk forløb	John Jensen
Århus Sygehus, Lungemedicinsk afdeling B	Astmakursus	Grethe Fløe/Allergiambulatoriet
Århus Sygehus, Lungemedicinsk afdeling	Rehabilitering af KOL-patienter	Birthe Hellquist
Århus Sygehus, Medicinsk- kardiologisk afdeling A	Antikoagulationsklinik	Steen Husted og Lisbeth Kallestrup
Århus Sygehus, Medicinsk Ambulatorium/dagklinisk M, Nørrebrogade	Invitation til undervisning til personer med type 1 diabetes	Birtha Hansen
Århus Sygehus, Medicinsk Hepato-gastroenterologisk Afdeling V	Tarmskole	Afdelingssygeplejerske Bodil Meyer
Århus Sygehus, Med. endokrinologisk afd. C, THG	Osteoporoseskole	Bente Langdahl

Århus Sygehus, Nørrebrogade, Afdeling M-amb.	Oplæring i væksthormonbehandling	Jens Otto Jørgensen, Jens Sandahl Christiansen, Lisbeth Hegelund
Århus Sygehus, Nørrebrogade, Afd. M-amb./dagklinik	Oplæring i insulinpumpebrug/behandling	Lisbeth Hegelund, Solveig Sørensen, Birgit Schelde, Sanne Fisker
Århus Sygehus, Nørrebrogade, Afd. M-amb./dagklinik	Diabetesskole	Birtha Hansen, sygeplejespecialist
Århus Sygehus, Nørrebrogade, M-amb./dagklinik	Undervisning i fodpleje m.m.	Jeanett Brændstrup, Lone Vesterskov, Niels Ejskjær
Århus Sygehus, Nørrebrogade, M-dagklinik	Tilbud om hjælp til rygestop	Tinna Knudsen/AnneMarie Risager
Århus Sygehus, Nørrebrogade, Smerteklinikken	Smerteskole	Smertesygeplejerske Marianne Rørbæk
Århus Sygehus, Onkologisk afdeling	Vejledning i rygestop	Pia Riis Olsen, Klin.sygeplejespecialist.
Århus Sygehus, Onkologisk afdeling	Få ny viden og støtte - et tilbud til patienter og voksne pårørende på afsnit D4	Pia Riis Olsen/Marian Svensen
Århus Sygehus, Onkologisk afdeling	Ernæring og mundpleje til patienter med hoved-halskræft	Line Bülow
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm.		
Herning sygehus medicinsk afdeling og Holstebro sygehus medicinsk afdeling	Oplæring i injektion af insulin	Annika S. Poulsen og Ida Johannessen
Herning Sygehus med. afd., Holstebro Sygehus med. afd.	Diabetesskolen i Ringkjøbing Amt	Annika S. Poulsen og Ida Johannessen
Herning Sygehus med. afd., Holstebro Sygehus med. afd.	Individuel undervisning af mennesker med type 2 diabetes	Annika S. Poulsen og Ida Johannessen
Herning Sygehus, Kirurgisk	oplæring for stomipatienter	Anne-Grethe Skov Iversen,

Klinik, Kirurgisk Afdeling		Klinikoversygeplejerske
Holstebro Sygehus, Diabetes og Stofskiftedagafsnittet	Type 1 diabetesskole	Dorrit Dylmer
Holstebro Sygehus, med. afd., Reum. Amb.	Oplæring til selvadministration af inj. medicin, tværfagligt rygamb og tværfagligt artrit amb.	Sygeplejerske Henny Bro, sygeplejerske Hanne Johnsen, sygeplejerske Kirsten Pedersen
Holstebro Sygehus, med. afd., dialyseafsnittet	Nyreskole for patienter i dialysebehandling.	Lisbeth Holm Olesen
Holstebro Sygehus, Neurologisk afd.	Undervisning til patienter med nydiagnosticeret sklerose	Amb. spl. Hanne Breinholt og Afd. sgpl. Karen Raakilde
Herning pædiatrisk afdeling	grupper vedr. Turettes syndrom	Vibeke Pedersen
Regionshospitalet Herning	Udredning for inkontinens	Lisbeth Clausen
Regionshospitalet Herning	Information om inseminationsbehandling	Lisbeth Clausen
Regionshospitalet Holstebro, Neurologisk Ambulatorium	information/undervisning til patienter med epilepsi	Sally Vestergaard
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder		
Horsens og Brædstrup Sygehus, Afdeling O3	Livsstilsgruppe	Malene Christensen
Horsens Sygehus, Afdeling O3	Depressionsgruppe i afd. O3 + O1	Birthe Jensen
Horsens Sygehus, Stomiklinikken	Undervisning og træning vedrørende stomipleje	Kirsten Bach, Klin. Over-sygeplejerske, stomi-sygeplejerske
Regionshospital Horsens, Terapiafdelingen	ACL informationsmøde	Afd. terapeut Kasper Sporendonk
Regionshospital Horsens, Terapiafdelingen	Informationsmøde Hoftealloplastik	Mikael Elsborg

Regionshospitalet Horsens, Terapiaafdelingen	Knæalloplastik informationsmøde	Mikael Elsborg
Regionshospitalet Horsens, Terapiaafdelingen	Hjerterehabilitering Fysiske del	Mikael Elsborg
Regionshospitalet Horsens	Gigtskole	Ledende terapeut Lene Lange
RegionsHospitalet Horsens - Medicinsk Ambulatorium - diabetes	Diabeteskole	Lars Christoffersen
Århus Universitetshospital, Skejby		
Skejby Sygehus	Epilepsi workshop for forældre til børn med nyopdaget epilepsi	Thomas Balslev
Skejby Sygehus	Diabeteskole	Anne Elbech/ Pia Bonde Nielsen
Skejby Sygehus Afd. Q	HIV kursus	Tinne Lauersen og Lotte Rodkjær
Skejby Sygehus, Børneambulatoriet	Epilepsiskole (for børn i skolealderen)	Susanne Bøhne
Skejby Sygehus, Fysioterapi- og ergoterapiafdelingen	Astmaskole	afd. fysioterapeut Vibeke Olander
Skejby Sygehus, Fysioterapi- og ergoterapiafdelingen	Nyreskole	Sygeplejerske Lillian Nielsen, C-ambulatoriet
Skejby Sygehus, Fysioterapi Nord	Gigtskole for gigtbørn og forældre, fysioterapiområdet er Gigt og fysisk aktivitet	Mette Nørgaard
Skejby Sygehus, Fysioterapi Nord	CF skole for hhv. 5, 10 og 14 årige	Ulla Jakobsen, Anne Mette Schmidt
Skejby Sygehus, P- Dialysen C ambulatorium	Oplæring i P- Dialyse	Karin Lomholdt
Regionshospitalet Silkeborg og Hammel Neurocenter		

Regionshospitalet Silkeborg	Bækkenhold	Sidsel Nilou
Regionshospitalet Silkeborg	Hysterektomihold	Susanne Skriver
Regionshospitalet Silkeborg	Lungeskolen	Marianne Simonsen, Betty Salling, Sofie Tolstrup
Regionshospitalet Silkeborg	Ryghold: Patienter med diskusprolaps eller spinal stenose	Tordis Haugal
Regionshospitalet Silkeborg	Hjerteinsuffienseklinik	Charlotte Bonner / Charlotte Fuglesang
Regionshospitalet Silkeborg	Knæhold, ACL-ruptur	Lars Nebel Møller / Claus Sundstrup
Regionshospitalet Silkeborg, KT	Rygskole : Patienter med diskusprolaps el. stenose	Karen Svidt / Poul Mønsted/ Marie Bille
Regionshospitalet Silkeborg, medicinsk afdeling	Hjerterehabilitering	Charlotte bonner / Charlotte Fuglesang
Regionshospitalet Silkeborg, Medicinsk afd.	Gravide med bækkensmerter	Fysioterapeut Anja Elgaard
Regionshospitalet Randers og Grenå		
Randers Centralsygehus	Fødselsforberedelse	Sidsel Arnfred
Randers Centralsygehus, Grenaa Sygehus	Sundheds- & Patientskolen.	Hanne Winterberg
Randers Centralsygehus, M2	Rehabilitering af hjertesvigtpatienter	Elisabeth Juul
Regionshospitalet Randers	Astmaskole	Bente Fogh
Regionshospitalet Randers, Patienthotellet	Barselsundervisning	Ellen Haurdahl Mikkelsen

Målgruppe

- Henvender patientuddannelsen sig til patienter med en bestemt diagnose? Ja Nej
 - Hvis ja, hvilken diagnose? _____
 - _____
 - Hvis ja, hvor stor en andel af patientgruppen anvender tilbuddet (i ca. tal.) _____

- Henvender patientuddannelses tilbuddet sig også til pårørende? Ja Nej
 - Hvis ja, i hvilket omfang? _____
 - _____

- Er der opstillede kriterier for deltagelse i kurset? Ja Nej
 - Hvis ja, hvilke kriterier? _____
 - _____
 - _____

- Hvornår i patient/behandlingsforløbet finder undervisningen sted? _____

Formål med patientuddannelsen (Sæt gerne flere krydser)

- Fysisk genoptræning.....
- Hjælp til ændring af livsstil (kost, rygning, alkohol, motion).....
- Give patienten øget indsigt i egen sygdom.....
- Lære patienten at behandle egen sygdom.....
- Lære patienten at monitorere egen sygdom.....
- Hjælp til at tackle livet med en kronisk sygdom.....
- Andet _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Indhold i uddannelsen

- Beskriv konkrete eksempler på uddannelsens indhold _____

Generelle oplysninger

- Hvordan registreres patientuddannelsen? _____
- Hvor mange patienter deltager i patientuddannelsen pr. år? _____
- Hvor mange pårørende deltager i uddannelsen pr. år? _____
- Er der venteliste til patientuddannelsesstilbudet? Ja Nej
- Hvor mange personaletimer bruges der ca. på patientuddannelsesstilbudet, fordelt på de personalekategorier, der deltager?

Personalekategori _____ Antal timer pr. hold _____

Personalekategori _____ Antal timer pr. hold _____

Personalekategori _____ Antal timer pr. hold _____

- Hvis der deltager flere end tre personalekategorier kan de tilføjes herunder. _____

- Hvilke udgifter er der forbundet med patientuddannelsesstilbudet på årsbasis (i ca. tal)? _____
- Hvordan er patientuddannelsesstilbudet finansieret? _____

- Hvor stort et frafald er der gennemsnitligt på patientuddannelsen? _____

- Bliver patientuddannelsesstilbudet evalueret? Ja Nej

- Hvis ja, hvordan? _____

- Hvor længe har patientuddannelsesstilbudet eksisteret? _____

- Hvad er de fremtidige planer med patientuddannelsesstilbudet? _____

Hvis I har yderligere relevante oplysninger omkring patientuddannelsesstilbudet i forhold til denne kortlægning, som ikke er blevet belyst i skemaet, er I velkomne til at benytte dette felt til at beskrive disse.